

1. Оновлена оцінка потреб України на відновлення та відбудову. Світовий банк: сайт. 15.02.2024. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/pressrelease/2024/02/15/updated-ukraine-recovery-andreconstruction-needs-assessment-released>
2. Фонди відновлення України. Урядовий портал: сайт. 2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/fondvidnovlennya-ukrayini>
3. Дибя М. І., Гернего Ю. О., Шкода Т. Н. Потенціал фінансування відбудови економіки України з урахуванням критеріїв ESG. *Фінанси України*. 2022. № 7. С. 57-69. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2022.07.057>
4. Кривомаз Т. І., Чалий І. Г., Гамоцький Р. О., Ільченко І. С., Циба А. М. Критерії ESG у зеленій відбудові України. *Екологічна безпека та природокористування: зб. наук. пр.* 2023. Вип. 4(48). С. 5-20. DOI: <https://doi.org/10.32347/2411-4049.2023.4.5-20>

УДК 336

СЕМЕНЯЧЕНКО Є.О., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **ДРАГАН О.О.**, канд. екон.наук
Білоцерківський національний аграрний університет
draganok@ukr.net

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Розглянуто сучасний стан фінансової системи України. Надано характеристику її ключових проблеми та перспектив повоєнного відновлення..

Ключові слова: фінансова система України, війна, економіка, міжнародна підтримка, відновлення.

Фінансова система є однією з ключових інституцій будь-якої держави, що забезпечує стабільне функціонування економіки, розподіл ресурсів та інвестицій, а також підтримує соціальну рівновагу. Військові дії, що почалися на території України в 2014 році та активізувалися з 2022 року, поставили перед фінансовою системою країни нові виклики. Ця стаття розглядає, як війна вплинула на фінансову систему України та якими можуть бути шляхи її відновлення у повоєнний період.

Різке скорочення ВВП та бюджетний дефіцит .Війна зумовила значне падіння валового внутрішнього продукту (ВВП) України. За оцінками, ВВП країни в 2022 році скоротився на 30-35% порівняно з довоєнним рівнем. Військові витрати різко зросли, що призвело до значного бюджетного дефіциту. У 2022 році дефіцит бюджету перевищив \$5 млрд на місяць [1].

Інфляція та девальвація гривні .Одним з наслідків війни стало значне знецінення національної валюти — гривні. У 2022 році гривня девальвувала на 25% стосовно долара США. Це зумовило зростання цін на імпортовані товари, підвищення інфляції та загострення проблем із платоспроможністю населення . Центральний банк України був змушений підвищити облікову ставку до 25%, щоб стримати інфляційний тиск [2].

Банківська система та кредити .Банківська система України виявилася відносно стійкою, однак зросли ризики кредитних дефолтів. Велика кількість підприємств змушена була припинити діяльність, що негативно вплинуло на здатність бізнесу та громадян виконувати кредитні зобов'язання. Українські банки стали надавати відтермінування платежів та реструктуризацію боргів для клієнтів, постраждалих від війни [3].

Міжнародна фінансова підтримка. Україна отримала суттєву міжнародну фінансову підтримку від таких інституцій, як Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк,

Європейський Союз та окремі країни. За різними оцінками, у 2022 році Україна отримала понад \$20 млрд у вигляді грантів і кредитів на підтримку бюджету та гуманітарні потреби. Однак, це не повністю компенсувало втрати від війни [4].

Одним із ключових завдань у повоєнний період стане реструктуризація державного боргу України. За роки війни боргове навантаження значно зросло. Міжнародні кредитори, включаючи МВФ та інші інституції, можуть бути залучені до перегляду умов кредитування, щоб забезпечити стійкість боргових зобов'язань України в середньо- та довгостроковій перспективі.

Відбудова України потребуватиме значних інвестицій. За попередніми оцінками, витрати на відновлення інфраструктури можуть сягати \$400-500 млрд. Для залучення інвесторів Україна повинна запропонувати привабливі умови для капіталовкладень: податкові пільги, стабільне правове середовище та прозорі регуляторні процедури [5].

Повоєнне відновлення потребуватиме перегляду податкової системи з метою збільшення надходжень до бюджету та стимулювання економічного зростання. Одним із можливих напрямків реформ може стати зменшення податкового навантаження на малий та середній бізнес, що сприятиме розвитку підприємництва та створенню нових робочих місць.

Одним з важливих аспектів фінансового відновлення України є її інтеграція у світову економіку. Поглиблення співпраці з ЄС, включення до міжнародних економічних блоків та збільшення експорту товарів і послуг стануть ключовими для стабілізації фінансової системи країни. Україна вже отримала статус кандидата на вступ до ЄС, що відкриває нові можливості для фінансової інтеграції.

Фінансова система України переживає складний період через вплив військових дій, але міжнародна підтримка та внутрішні реформи дозволяють стабілізувати економіку у короткостроковій перспективі. Повоєнний період потребуватиме активних зусиль для відновлення економіки, включаючи залучення інвестицій, реструктуризацію боргу та реформування податкової системи. Успішне виконання цих завдань дозволить Україні створити стійку і конкурентоспроможну фінансову систему, що відповідатиме вимогам сучасної економіки.

Список використаних джерел:

1. Національний банк України. Коментар Національного банку щодо зміни реального ВВП у 2022 році. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-schodo-zmini-realnogo-vvp-u-2022-rotsi#:~:text=У%202022%20році%20реальний%20ВВП,економіки%20за%20всю%20історію%20України>
2. НБУ підняв офіційний курс гривні до долара. Також регулятор запровадив нові обмеження. URL: <https://itc.ua/ua/novini/nbu-pidnyav-ofitsijnij-kurs-grivni-do-dolara-odrazu-na-25-do-36-56-grn-dolar-vin-lishayetsya-fiksovanim-takozh-regulyator-zaprovadi-novi-obmezheniya/>
3. Банківська система України в умовах війни: ризики та оцінка безпеки. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5890/5761>
4. Суспільне новини. Скільки грошей Україна отримала в 2022 році від США та міжнародних союзників. URL: <https://suspilne.media/280175-skilki-grosej-ukraina-otrimala-vid-ssa-ta-miznarodnih-souznikiv/>
5. World Bank Group. Оновлена оцінка потреб України на відновлення та відбудову. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2024/02/15/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>